

Інструкційно-технологічна картка для проведення навчальної практики

Навчальна дисципліна. Епізоотологія з мікробіологією.

Місце проведення: лабораторія епізоотології з мікробіологією.

Тривалість заняття: 6 год.

Тема заняття. Взяття і пересилання патологічного матеріалу у лабораторію ветеринарної медицини.

Мета проведення заняття. Набути практичних навиків у взятті патологічного матеріалу, його пакуванні, консервуванні та надсиланні в державну районну лабораторію ветеринарної медицини. Виховувати у здобувачів освіти дисциплінованість, старанність та відповідальність у роботі майбутніх спеціалістів ветеринарної медицини.

Матеріальне оснащення робочого місця. Труп тварин. Інструменти: скальпелі, пінцети, ножиці, шприци з голками, шпателі, спиртівки, гумові рукавиці. Посуд: скляні банки, пробірки, ампули, предметні стекла. Дерев'яні і металеві ящики. Пакувальний матеріал: вата, марля, стружка, сургуч, парафін, фенол, гліцерин, кухонна сіль, формалін, спирт. Інструкційні картки.

Правила техніки безпеки на робочому місці.

1. Виконувати роботу, передбачену завданнями.
2. Працювати в санодязі та дотримуватись правил особистої гігієни.
3. При роботі з патологічним матеріалом працювати в гумових рукавичках.
4. Робоче місце тримати в чистоті.
5. По закінченню роботи прибрати робоче місце.
6. Руки після роботи продезінфікувати 0,5% розчином хлораміну, а потім вимити в теплій воді з милом.

Методичні вказівки щодо виконання і оформлення.

Після проведення організаційної частини заняття, інструктажу з техніки безпеки та реєстрації в журналі з техніки безпеки, перевірки домашнього завдання, починається самостійна робота здобувачів освіти.

Здобувачі освіти ознайомлюються з порядком стерилізації інструментів та підготовкою посуду для патологічного матеріалу, технікою відбору і консервування патологічного матеріалу для бактеріологічного і гістологічного досліджень, пакуванням і способами пересилання патологічного матеріалу, з формами супровідних документів до патологічного матеріалу. Здобувачі освіти виконують завдання ланками по 3 - 4 особи; самостійно стерилізують інструменти, підготовляють посуд, відбирають різний патологічний матеріал, консервують, пакують і готують супровідні документи.

Викладач контролює роботу здобувачів освіти, які оформляють виконання завдань у щоденнику з навчальної практики згідно вимог.

Зміст і послідовність виконання завдання.

1. Ознайомитись з підготовкою інструментів та посуду для патологічного матеріалу.
2. Оволодіти технікою відбору і консервування патологічного матеріалу для бактеріологічного дослідження.
3. Ознайомитись з пакуванням та способами пересилання патологічного матеріалу.
4. Оформити супровідного листа до патологічного матеріалу при підозрі на інфекційну хворобу.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

1. Ознайомитись з підготовкою інструментів та посуду для патологічного матеріалу.

Патологічний матеріал надсилають у лабораторію переважно у скляному посуді, оскільки скло не має токсичних властивостей і легко стерилізується. Взятий для цього посуд (банки, флакони, пробірки, піпетки) добре миють у чистій теплій воді й стерилізують в автоклаві при температурі 120°C протягом 15 хв. або при температурі 115°C - 20 хв. Якщо автоклава немає, стерилізацію скляного посуду, пробірок, піпеток тощо можна проводити сухим жаром - нагріванням, загорнутими у папір у сушильній шафі протягом 1 год при 160 °C або протягом 2 год при 150°C. Показником закінчення стерилізації посуду є зміна кольору обгорткового паперу або ватних пробок, які набувають світло - жовтого відтінку. Скляний посуд невеликої місткості можна стерилізувати кип'ятінням у 1 - 1,5 % - му водному розчині соди протягом 10-15 хв. Коркові й гумові пробки стерилізують кип'ятінням у 0,5 % -му розчині фенолу протягом 10 - 15 хв.

Крім скляного посуду часто використовують поліетиленові мішечки, пластикові або металеві пенали, дерев'яні ящики тощо. Однак тара має відповідати вимогам щодо герметичності, а за потреби ще й стерильності.

Слід також пам'ятати, що в одному посуді не можна розміщувати матеріал, з якого передбачається виділення збудника, взятий з різних частин організму чи від різних тварин.

2. Оволодіти технікою відбору і консервування патологічного матеріалу для лабораторного дослідження.

У кожному конкретному випадку при підозрі на інфекційну хворобу до лабораторії потрібно надсилати патологічний матеріал, зазначений у Ветеринарному Законодавстві при тому інфекційному захворюванні, щодо якого виникла підозра.

Залежно від передбачуваної причини загибелі тварин, запідозреної на підставі клінічного дослідження у захворюванні на інфекційну хворобу, або ж згідно з даними патологоанатомічного розтину трупа у лабораторію ветеринарної медицини надсилають патологічний матеріал для вірусологічного, бактеріологічного, гематологічного, серологічного, патолого-гістологічного чи хімічного дослідження.

В усіх випадках відбирання та пересилання біологічного чи патологічного матеріалу слід керуватися правилами й відповідними інструкціями щодо боротьби з інфекційними хворобами тварин. Основними з цих правил є:

- ◆ необхідність відбирання патологічного матеріалу якомога раніше після смерті тварини, щоб звести до мінімуму вплив на результати досліджень постмортальних змін, які настають в органах і тканинах після смерті тварини;

- ◆ при неможливості доставки матеріалу в лабораторію чи його дослідження в перші 20-30 годин після загибелі тварин чи птахів його консервують і надсилають у лабораторію лише консервованим. Об'єм консерванту повинен перевищувати об'єм патологічного матеріалу в 4 - 5 разів;

- ◆ недопущення забруднення матеріалу сторонньою мікрофлорою під час його відбирання (беруть стерильним інструментом і вміщують у стерильний посуд);

- ◆ виключення можливості розсіювання збудника інфекції під час транспортування матеріалу (*герметичне, водонепроникне упакування, дерев'яні чи металеві пенали*);

- ◆ Найчастіше як консервант патологічного матеріалу для бактеріологічного й вірусологічного досліджень використовують стерильне вазелінове масло та 30%-й водний розчин хімічно чистого гліцерину, низькі температури (сухий лід, сніг, лід та їх суміші з кухонною сіллю). Однак у разі використання як консерванту холоду слід пам'ятати, що при цьому недопустимі значні перепади температури (заморожування-відтавання), що призводить до руйнування як мікробних клітин, так і вірусів.

Консервантом при гістологічних дослідженнях найчастіше служить 10%-й водний розчин формальдегіду, а при його відсутності - 96° спирт.

Умовно весь матеріал, що надсилається в лабораторію для дослідження, можна розділити на *закриттєвий*, тобто взятий від хворих тварин, і *посмертний*, взятий від забитих з діагностичною метою тварин і трупів. Труп птахів і невеликих тварин надсилають до лабораторії цілими. Труп великих тварин розтинають у спеціально відведених місцях у господарстві й відбирають потрібні органи чи зразки.

Щоб встановити діагноз при тому чи іншому інфекційному захворюванні, у лабораторію ветеринарної медицини може бути надіслано такий патологічний матеріал.

При житті: афти з ротової порожнини, виділення з носа, виділення з піхви і матки, бронхіальний слиз, молоко, сеча, фекалій, гній з абсцесів, виразок та свищів, кров та інший патологічний матеріал.

Посмертно: ексудат, шматочки печінки, селезінки, нирок, відрізки кишок із шлунка, трубчасті кістки, проби шкіри, головний та спинний мозок й інший патологічний матеріал.

При деяких інфекційних хворобах (*ботулізм, харчові токсикоінфекції*) як матеріал для дослідження в лабораторію направляють корм.

Для того щоб уникнути псування патологічного матеріалу, його треба відбирати й надсилати в лабораторію якомога скоріше після загибелі тварини. Це слід мати на увазі особливо в теплу пору року, коли швидке розкладання трупа може зробити його непридатним для дослідження.

Патологічний матеріал надсилають в лабораторію, як у неконсервованому, так і в консервованому вигляді. У неконсервованому вигляді цей матеріал надсилають у тому випадку, коли є можливість швидко доставити його нарочним у лабораторію. Інакше кажучи, коли виключається можливість розкладання матеріалу під час транспортування.

Якщо ж ветеринарна лабораторія розташована далеко від господарства, патологічний матеріал, особливо в теплу пору року, надсилають в лабораторію на дослідження консервованим.

Патологічний матеріал необхідно брати стерильно, користуючись стерильними інструментами. Стерилізують інструменти кип'ятінням у воді протягом 30 хв. Перед застосуванням їх протирають винним спиртом і фламбують на полум'ї спиртівки або газового пальника.

Взяття афт. Ротову порожнину тварини старанно промивають стерильним фізіологічним розчином кухонної солі й розкривають зівником. В лабораторію надсилають не менше 10 г стінок афт в консервувальній рідині. Стінки афт обрізують стерильними кривими ножицями. Афти повинні бути обов'язково свіжі, дозрілі, нерозкриті. Беруть їх від 2-3 тварин. У великої рогатої худоби афти беруть з язика, у свиней з "п'ятачка", а дрібної рогатої худоби з беззубого краю верхньої щелепи.

Відібраний таким способом матеріал вміщують у стерильний флакон місткістю 20 - 40 мл і загвинчують металевим ковпачком з щільною гумовою прокладкою, в який до 1/3 об'єму налита консервувальна рідина – хімічно чистий гліцерин наполовину з фосфатно - буферним розчином рН 7,4 - 7,6. Флакон завертають у гігроскопічну вату і вміщують у непроникний для рідини контейнер, який також загвинчують ковпачком і гумовою прокладкою.

Взяття носових виділень. Носові виділення для бактеріологічної діагностики інфекційних захворювань беруть так: шкіру навколо носових отворів обмивають теплою водою з милом. Потім за допомогою стерильного ватного тампона, защемленого корнцангом чи закріпленого на одному з кінців дерев'яної палички, зі слизової оболонки носових ходів беруть слиз. Ватні тампони, зволожені носовим слизом, кладуть у стерильні матеріальні скляні баночки місткістю 50 мл або в стерильні скляні пробірки.

Взяття виділень з піхви і матки. При інфекційних захворюваннях тварин з ураженням статевих органів у лабораторію для бактеріологічного дослідження надсилають виділення з піхви та матки. Для цього губи піхви зовні ретельно обмивають теплою водою з милом і витирають чистим стерильним рушником. Потім за допомогою піхвового розширювача стерильним ватним тампоном або ложкою Корчака чи Фолькмана в стерильну скляну пробірку збирають піхве чи маткове виділення.

Взяття бронхіального слизу. Щоб встановити мікробовиділення при відкритих формах туберкульозу легень, досліджують бронхіальний слиз. Для взяття бронхіального слизу великої рогатої худоби запропоновано багато складних, недоступних для широкої ветеринарної практики методів.

Найпростіший і найзручніший є метод М. І. Горбаня. Помічник стає з лівого боку тварини і, утримуючи за роги, піднімає голову тварини так, щоб нижня щелепа її була па одній прямій з трахеєю. Ветеринарний спеціаліст,

стоячи спереду, праворуч під тварини, розкриває їй рот і лівою рукою витягує вперед язик, а правою крізь ротову дуплину вводить у трахею стерильний трахеальний зонд М. І. Горбаня, за допомогою якого й беруть бронхіальний слиз. Щоб під час зондування тварина не закрила рота, користуються клином Байєра.

Трахеальний зонд – це гнучкий алюмінієвий дріт завтовшки до 4 мм і завдовжки понад 100 см. Один кінець його закруглений у вигляді тупої півкулі, від краю якої на відстані 3 – 4 мм є шийка глибиною в 0,5 мм для фіксації щіточки. До кінця дроту, незараженого способом фламбування на полум'ї паяльної лампи чи примуса, за допомогою стерильної шовкової або сурової нитки подвійним вузлом прив'язують виготовлену із стерильного марлевого бинта або з шовкових ниток щіточку довжиною 3 – 4 см.

У коней бронхіальний слиз можна брати при введенні через носоглотку у трахею до біфуркації гумовою трубкою з якомога ширшим діаметром, і легким рухом її викликати штучний кашель. Щоб полегшити стікання слизу по гумовій трубці, голову тварини нахиляють. Професор А.І. Федотов при взятті бронхіального слизу рекомендує витягувати у тварин язик і фіксувати його па одному боці рота, потім надавлюванням пальцями на верхнє кільце трахеї викликати кашель і відразу ж зібрати стерильним тампоном чи фарінгеальною ложечкою мокротиння з основи язика, особистої профілактики.

Взяття проб молока. Перед взяттям проб молока для бактеріологічного дослідження добре миють і дезінфікують винним спиртом руки. Потім обмивають теплою водою і дезінфікують 70° винним спиртом вим'я та діжки тварини. З ураженої частини вим'я здоюють перші порції молока, а далі в стерильну пляшку беруть на початку, в середині і наприкінці доїння однакові порції молока загальною кількістю до 150-250 мл (при підозрі на туберкульоз). Пляшку закривають стерильною пробкою або стерильним ватним тампоном.

Для бактеріологічного дослідження на бруцельоз у стерильну пробірку чи флакон беруть при доїнні останні порції молока з усіх дійок вим'я по 10-15 мл. Посуд з відібраними пробами молока добре закривають стерильними пробками.

При транспортуванні проб для бактеріологічного дослідження на далеку відстань молоко консервують. В кожную пробірку вносять одну краплю 10 %-го розчину формаліну, потім наливають 10 мл молока. Консервоване молоко придатне для дослідження протягом доби. Перед дослідженням молоко добре збовтують, щоб рівномірно розподілити вершки.

Взяття проб сечі. Сечу для бактеріологічного дослідження беруть у стерильні флакони стерильним катетером (рис.1) по 50-100 мл, а для мікроскопічного дослідження по 250-500 мл. Перед катетеризацією (рис.2) зовнішні сечостатеві органи ретельно миють 1%-м розчином лізолу або іншими дезінфікуючими розчинами, які не подразнюють слизових оболонок. Руки миють теплою, водою з милом і дезінфікують винним спиртом.

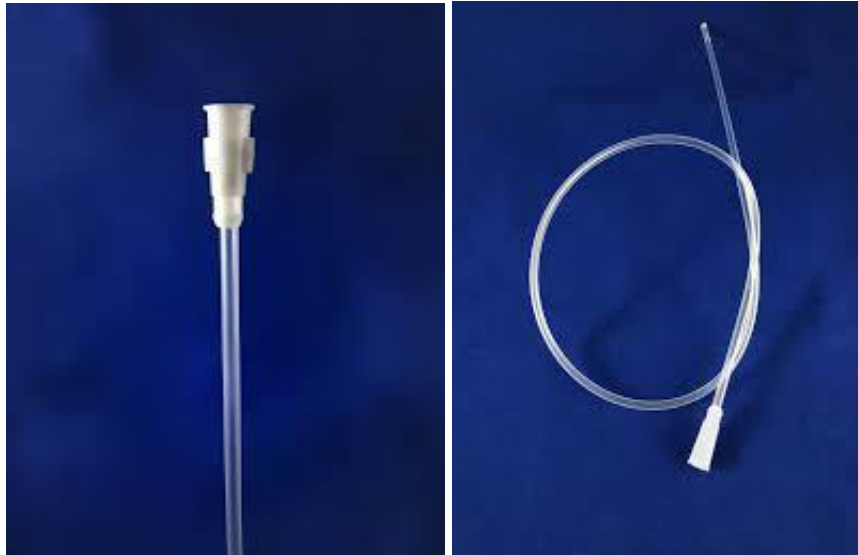

Рис.1. Катетер уретральний для собак

Рис.2. Катетеризація сечового міхура у кота

Взяття проб фекалію. Фекалій, який надсилають до лабораторії для бактеріологічного дослідження, беруть з прямої кишки чистою продезінфікованою рукою в гумовій рукавиці або після розкриття анального отвору анусорозкривачем — стерильною ложкою і кладуть у скляні банки місткістю 100-200 мл, закриті пробками, або склянки, закриті стерильним пергаментним папером.

Відібрані проби фекалію досліджують в лабораторії не пізніше як за 24 год з часу їх взяття.

Взяття проб гною. Перед тим як взяти гній з уражених лімфатичних вузлів чи абсцесів для лабораторного дослідження, на місці пункції вистригають волосся і дезінфікують шкіру настойкою йоду. Потім стерильною голкою з широким діаметром роблять пункцію, набираючи гній у стерильну пробірку чи флакон. Якщо цим способом дістати гній неможливо, гнійник розтинають стерильним скальпелем, вміст його збирають у стерильну скляну пробірку чи в скляну матеріальну баночку.

Взяття проб крові, ексудату та іншого рідкого патологічного матеріалу. Кров, ексудат та інший рідкий або напіврідкий патологічний матеріал від хворих тварин чи трупів беруть стерильно і надсилають у лабораторію для бактеріологічного дослідження у стерильних ампулах або запаяних

пастерівських піпетках. Для цього над полум'ям спиртівки пінцетом відкривають гострий запаяний кінець ампули і стерильним шприцом з голкою, додержуючись умов стерильності, вносять до неї кров або інший рідкий патологічний матеріал. Потім відкритий кінець ампули запаюють на полум'ї спиртівки. При пересиланні рідкого патологічного матеріалу у пастерівських піпетках їх спочатку знезаражують в автоклаві чи сушильній шафі або духовці, потім за допомогою пінцета над полум'ям спиртівки відламують запаяний кінець піпетки, додержуючись умов стерильності, набирають в неї потрібну кількість рідкого патологічного матеріалу і обидва кінці піпетки (спочатку гострий) запаюють на полум'ї спиртівки.

При запаюванні скляних ампул або пастерівських піпеток на полум'ї спиртівки треба стежити, щоб не припалити їх вмісту, бо він тоді стане непридатним для бактеріологічного дослідження. Замість ампул або пастерівських піпеток рідкий патологічний матеріал відбирають стерильним шприцом з голкою, а потім переливають в стерильну пробірку, флакон чи баночку і щільно закривають пробкою.

Рідкий або напіврідкий патологічний матеріал можна надсилати до лабораторії також у вигляді мазків на предметному склі, попередньо простерилізованому кип'ятінням у воді. Висушувати мазки, призначені для бактеріологічного дослідження, нагріванням на полум'ї спиртівки або газового пальника чи на сонці не можна.

Висушені на повітрі мазки упаковують. При пакуванні необхідно стежити, щоб вони не торкалися один одного. Для цього предметні стекла складають попарно, всередину мазками, а між ними па краях кладуть сірники або палички такої довжини, щоб кіпці не виходили за краї ребер предметних стекол (рис.3). Складені попарно по 4-6-8-10 шт. предметні стекла з мазками загортають у папір, перев'язують і надсилають нарочним до лабораторії на дослідження.

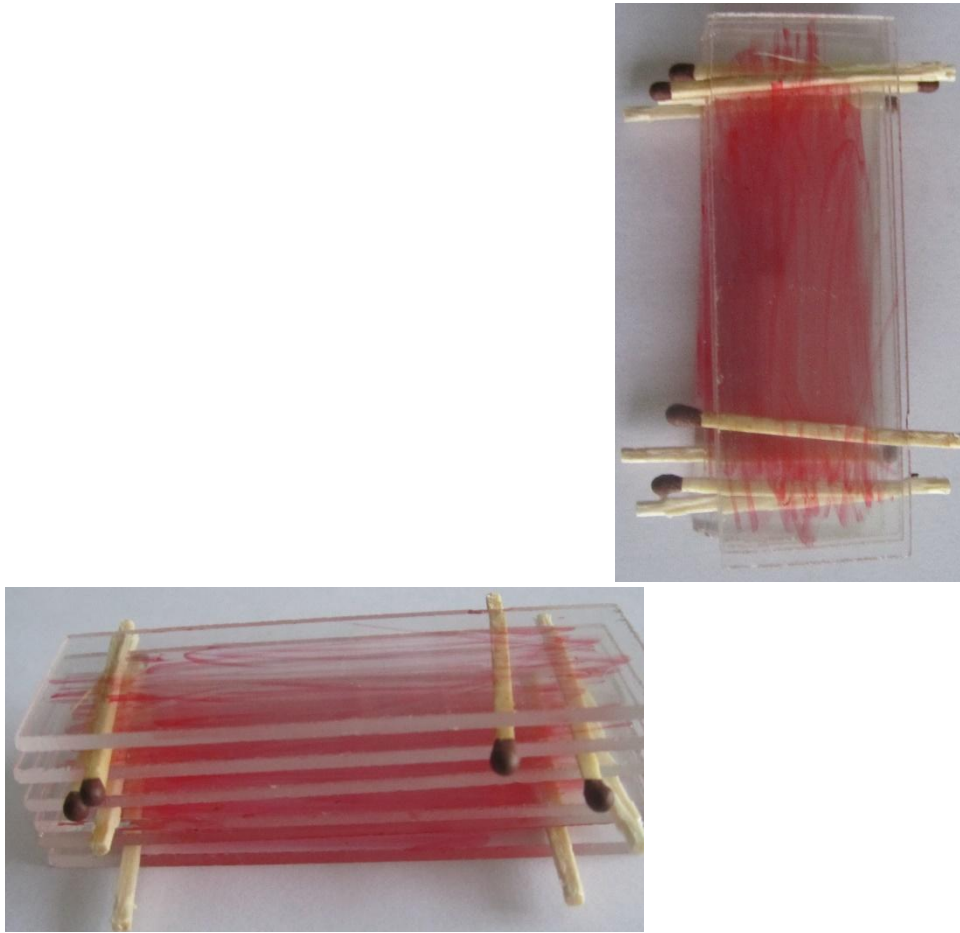

Рис.3. Пакування виготовлених мазків крові для пересилки в лабораторію

Взяття шматочків печінки, селезінки, нирок і м'язів з трупів тварин. Поверхню на місці взяття патологічного матеріалу припалюють металевим шпателем (пластинкою) або обпалюють полум'ям спирту за допомогою спиртівки чи ватного тампона. Вирізані шматочки патологічного матеріалу завтовшки 2 см кладуть у стерильний посуд і, якщо потрібно, консервують 30 %-ним водним розчином гліцерину або насиченим розчином кухонної солі.

Взяття частин кишок і шлунка від трупів тварин. Надсилають до лабораторії для дослідження шматочки кишок чи шлунка з найхарактернішими ураженнями. Відібрану частину кишок або шлунка очищають від вмісту, старанно промивають стерильною водою, кладуть у скляну банку й заливають консервуючою рідиною 30 - 40 %-м розчином гліцерину або насиченим водним розчином кухонної солі). Консервуючої рідини за об'ємом беруть у 4 – 5 разів більше від об'єму взятого патологічного матеріалу.

Взяття трубчастої кістки від трупа тварини. Трубчасту кістку надсилати, до лабораторії в цілому вигляді, очищену від м'язів і сухожилків. Підготовлену таким способом кістку загортають у два-три шари марлі або полотна, змочених у 5 %-му водному розчині фенолу або в освітленому розчині хлорного вапна, що має 5 % активного хлору. Якщо зазначених вище або інших

дезінфікуючих розчинів немає, трубчасту кістку посипають кухонною сіллю, загортають у марлю або полотно, кладуть у водонепроникний ящик і надсилають нарочним до лабораторії.

Взяття проб шкіри. Проби шкіри, які надсилають до лабораторії для дослідження, беруть з ділянок, які найменше знецінюють шкіру (кінцівки, шия, голова). Якщо шкіра не вільна від інфільтратів, проби беруть з інфільтрованих ділянок шкіри незалежно від того, де вони розміщені. Відібрані проби шкіри розміром 10 x 10 см нумерують, загортають окремо кожну пробу у папір (пергамент) і надсилають для дослідження в герметично закритому посуді.

Застереження!!! Труп тварин, загибель яких викликана спороутворюючими мікроорганізмами (сибірка, емкар), для запобігання розсіювання збудника інфекції й зараженню людей, **розтинати суворо заборонено!**

Основним методом діагностики при спороутворюючій інфекції, такий як сибірка - є бактеріологічне дослідження, а якщо труп розкладений – ставлять реакцію преципітації. Для проведення реакції преципітації (РП) в лабораторію ветеринарної медицини надсилають шматочки шкіри 5 x 5 см в порядку, що передбачені «Вказівками по ветеринарно - санітарійній обробці сировини (шкірної та хутрової)».

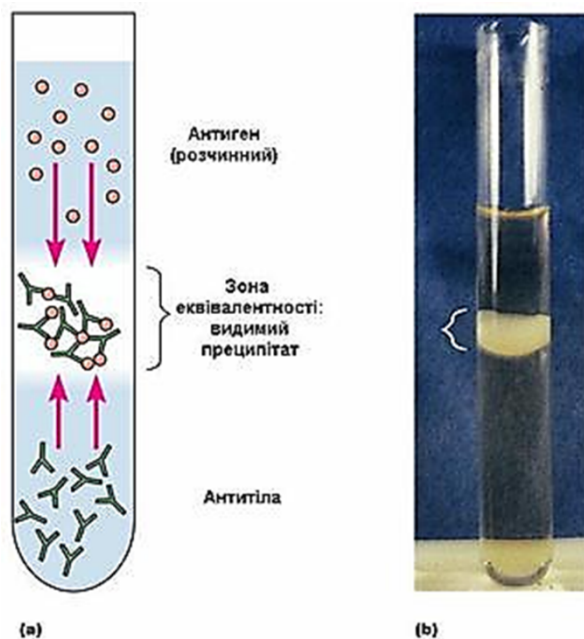

Рис. 4. Схема реакції преципітації (РП).

Техніка взяття і консервування патологічного матеріалу для гістологічного дослідження. Для гістологічного дослідження проби беруть з органів і тканин, в яких виявлені ті або інші патологоанатомічні зміни. З цією метою з різних ділянок патологічно змінених тканин і органів вирізують невеликі, завтовшки не більше ніж 1 – 2 см пластинки, захопивши при цьому сусідні незмінені ділянки тканини. Відібраний патологічний матеріал кладуть у скляні банки з фіксуючою рідиною. Об'єм рідини повинен бути в 10 разів більший від об'єму патологічного матеріалу. Фіксує рідину міняють через

добу. Для фіксації застосовують 10%-й водний розчин формальдегіду, а при його відсутності 96° спирт.

Головний і спинний мозок для гістологічного дослідження фіксують у 10%-му нейтральному формаліні, що є в продажу. Нейтралізують цей формалін додаванням до нього сухої крейди або вуглекислої магнезії у відношенні 1:10 -1:20 об'єму формаліну. Для фіксування шматочків мозку можна використати також 96° спирт.

Щоб запобігти взимку промерзанню патологічного матеріалу при транспортуванні в лабораторію для гістологічного дослідження, його вміщують у 30 – 50%-й розчин гліцерину, виготовлений на 10%-му розчині формаліну, або в 70° спирт, або в насичений розчин кухонної солі.

3. Ознайомитись з пакуванням та способами пересилання патологічного матеріалу.

Трупи дрібних тварин, частини трупів, окремі органи і частинки їх в нефіксованому вигляді доставляють в лабораторію для дослідження нарочним. Пересилають патологічний матеріал у щільних дерев'яних водонепроникних ящиках або в металевому водонепроникному посуді з тим, щоб запобігти розсіюванню інфекції під час його транспортування.

Трупи загинувших дрібних тварин, перед тим як помістити їх у ящики, обгортають мішковиною чи полотном, зволженими дезінфікуючою рідиною (30 %-ю емульсією креоліну, 10 %-м розчином лізолу, 10—20 %-ю суспензією свіжо - гашеного або хлорного вапна та ін.) і кладуть у ящики з стружками, тирсою чи іншим пакувальним матеріалом.

При пересиланні у ветеринарну лабораторію патологічного матеріалу в фіксованому або консервованому вигляді поштою його вкладають у герметично закупорену скляну посудину з притертою склянкою, корковою чи гумовою пробкою, заливаючи її сургучем або парафіном, щоб повністю виключити можливість витікання рідини з посудини. Закупорений таким чином посуд з патологічним матеріалом ставлять у водонепроникний щільний ящик і добре упаковують клоччям, ватою, стружками або тирсою. Кістки, обгорнуті марлею або полотном, зволженими дезінфікуючою рідиною, надсилають в лабораторію також у водонепроникній тарі.

Упаковка патологічного матеріалу при підозрі па інфекційні захворювання повинна повністю гарантувати доставлений його у ветеринарну лабораторію без пошкоджень. Можливість розсіювання інфекції при транспортуванні повинна бути абсолютно виключена.

При відправленні матеріалу поштою на посилці слід вказати «Верх» і зробити напис «Обережно скло».

Пересилаючи у ветеринарну лабораторію патологічний матеріал, в разі підозри па особливо небезпечну інфекцію сибірки, емфізематозного карбункула, бруцельозу, туляремії, перипневмонії великої рогатої худоби, чуми свиней, грипу і хвороби Ньюкасла, ящуру, віспи, інфекційної анемії, інфекційного енцефаломієліту і сказу — скляний посуд з патологічним матеріалом вміщують у металеву водонепроникну коробку, яку запаюють оловом і опечатують сургучною печаткою, а потім упаковують у дерев'яний водонепроникний ящик.

Якщо такий матеріал доставляють у лабораторію з нарочним, можна обійтися без металевої коробки, а надсилати матеріал у скляному герметично закупореному посуді, вміщеному в дерев'яний ящик.

4. Оформити супровідного листа до патологічного матеріалу.

До матеріалу, який надсилають у лабораторію ветеринарної медицини для досліджень, обов'язково додають супровідний документ, де по можливості зазначають якомога більше інформації як про досліджуваний матеріал, так і про хвору, забиту чи загинулу тварину (з якого господарства; вид, стать, вік хворої тварини чи групи тварин; короткий опис клінічних ознак та патологоанатомічних змін; характер проведеного лікування чи його відсутність; кількість проб матеріалу тощо), а також прохання про необхідність проведення відповідних діагностичних досліджень з метою підтвердження або виключення наявності в господарстві того чи іншого інфекційного захворювання, виявлення токсину, збудника, його чутливості до лікарських засобів і т.ін.

Супровідний документ складає та підписує ветеринарний фахівець і надсилає до лабораторії разом із біологічним чи патологічним матеріалом, як правило, спеціальним посланцем (нарочним) або поштою.

Надсилаючи зразки корму, у супровідному документі зазначають його назву, дату відбору зразка, з якого угіддя взято матеріал для дослідження (зелений корм). Якщо корм одержано із заводу або заготівельного пункту, зазначають, з якого саме. На комбікорм необхідна копія якісного посвідчення.

При необхідності із супровідним листом подають додаткові відомості, зокрема(яку допомогу надавали тварині, які лікарські засоби застосовували, з якого часу згодовували корм тварині тощо). Відправляючи матеріал з рибогосподарського водоймища, зазначають клініко-епізоотологічні дані.

Форма супровідного листа
до патологічного матеріалу

Штамп
медицини
установи (господарства)
_____ 20 ____ р.
№ _____

До державної лабораторії ветеринарної

Адреса _____

При цьому направляється для

_____ (вид дослідження)
патологічний матеріал (зазначити який) _____

від _____, що належить _____

(вид і вік тварини) _____ (власник тварини, птиці, назва господарства)

Дата _____ захворювання _____ тварини (птиці) _____

Дата _____ загибелі _____

Клінічна _____ картина _____ хвороби _____

Дані _____ патологоанатомічного _____ розтину _____

Епізоотологічні дані _____

Передбачуваний _____ діагноз _____

Завідуючий ветеринарною установою чи ветеринарний спеціаліст господарства _____ (ПІБ)
(підпис)

Після виконання завдання здобувачі освіти повинні:

Знати	Вміти
1. Підготовку інструментів та посуду для взяття патологічного матеріалу. 2. Техніку відбору і консервування патматеріалу для бактеріологічного дослідження. 3. Пакування та способи пересилання патологічного матеріалу в державну лабораторію ветеринарної медицини.	1. Готувати інструменти та посуд для взяття патологічного матеріалу. 2. Відбирати і консервувати патмате-ріал для бактеріологічного дослідження. 3. Оформляти супровідного листа до патологічного матеріалу.

--	--

Захист практичних завдань. Перевірка щоденників.

1. Назвіть основні правила відбору патологічного матеріалу для лабораторного дослідження.
2. Які є способи підготовки інструментів та посуду для взяття патологічного матеріалу?
3. Який патологічний матеріал надсилають в державну лабораторію ветеринарної медицини прижиттєво?
4. Який патологічний матеріал відбирається посмертно?
5. Перерахуйте патологічний матеріал, що надсилають від трупів тварин для бактеріологічного дослідження.
6. Як беруть проби молока для бактеріологічного дослідження?
7. Як пакують патологічний матеріал?
8. Назвіть способи пересилання патологічного матеріалу.
9. Чи можна надсилати патматеріал у неконсервованому вигляді?
10. Який документ надсилається разом із патматеріалом до державної лабораторії ветеринарної медицини?
11. При яких інфекційних хворобах забороняється проводити розтин трупа?
12. Визначте, який патологічний матеріал відбирають у випадку, коли труп розклався?

Домашнє завдання:

1. Постой В.П. Епізоотологія з мікробіологією. - К.: Вища освіта, 2006. С. 147 – 148(П1).
2. Ярчук Б.М., Паска М.М., Корнієнко Л.Є. та ін.: За ред. Ярчука Б.М. Практикум із загальної епізоотології. – Біла Церква.: БДАУ, 1999. С. 135 – 148(П2).
3. Литвин В.П., Євтушенко А.Ф., Радіонов М.Т. та ін.: За ред. Литвина В.П. Практикум із загальної епізоотології. – К.: НАУ, 2003. С. 30 – 34(П4).
4. Скибіцький В.Г., Панікар І.І., Ткаченко О.А. та ін.: Практикум з ветеринарної вірусології. – К.: Вища освіта, 2005. С. 11 – 17(П10).
5. Галатюк О.Є., Радзиховський М.Л. Організація профілактичних та оздоровчих заходів при інфекційних хворобах. - Ж.: ПП «Рута», 2013. С. 7 – 21 (П8).

Інструкційно-технологічна картка розроблена викладачем Пісковою В.М., Федоренко І.О.

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки.

Протокол №

від

20 р

